

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Обезщетение](#) > [Ако Искът Ми Следва Да Се Разглежда В Тази Държава](#) > [Latvia](#)

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

Съдържание,
предоставено от
Латвия

Латвия

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Жертвата има право на обезщетение от държавата (*valsts kompensācija*), ако умишлено извършено престъпление е довело до смъртта на лице, жертвата е понесла тежка или средна телесна повреда, спрямо нея е имало прояви на развратни действия или сексуално посегателство, тя е жертва на трафик на хора или е била заразена с човешкия имунодефицитен вирус (ХИВ), хепатит В или хепатит С.

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

Имате право на обезщетение от държавата за неимуществени вреди (*morālais aizskārums*), физическо страдание (*fiziskās ciešanas*) и загуба на имущество (*mantiskais zaudējums*), дължащи се на умишлено извършено престъпление.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

Ако дадено лице е починало в резултат на престъпление, роднините на починалия (годеник, съпруг, родители, баби и дядовци, деца, внуци, братя и сестри, както и лицата, с които съответното физическо лице е съжителствало и е поддържало общо (не просто споделено) домакинство) могат да се смятат за жертви в рамките на наказателното производство.

Ако дадено лице е починало в резултат на престъпление или жертвата е починала и не е поискала обезщетение от държавата или е поискала, но не е получила обезщетение от държавата, имате право да получите обезщетение от държавата. Трябва обаче да поискате от лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съда), да ви признае за жертва в съответното наказателно производство.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка могат да получат обезщетение в такъв случай?

Ако жертвата е преживяла престъплението, нямате право на обезщетение от държавата в качеството си на роднина на жертвата или лице на нейна издръжка. В този случай на обезщетение от държавата има право самата жертва.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Възможно е да получите обезщетение дори ако не сте гражданин на държава от ЕС.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм от тук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Ако престъплението е било извършено в друга държава — членка на ЕС, имате право да претендирате за обезщетение от държавата — членка на ЕС, в която е извършено престъплението, директно или чрез администрацията на съдилищата (*Tiesu administrācija*).

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Трябва първо да съобщите за престъплението в полицията.

За да претендирате за обезщетение от държавата, трябва да бъде образувано наказателно производство, в което да сте признат/а за жертва в наказателното производство с решение на лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съда).

Необходимо ли е да се изчакат резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

Не е необходимо да изчакате окончателното решение на лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съда), за да претендирате за обезщетение от държавата.

За да може администрацията на съдилищата да вземе решение относно изплащането или отказа за изплащане на обезщетение от държавата, лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съдът), трябва да предостави следната информация:

1. времето и мястото на извършване на престъплението;
2. квалификацията на престъплението, вида на вината на извършителя, установена към момента на отправяне на справката, датата на образуване на наказателното производство и референтния номер на наказателното дело;
3. информация за лицето, признато за жертва в наказателното производство;
4. информация за лицето, признато за представител на жертвата в рамките на наказателното производство, ако жертвата упражнява правата си посредством представител;
5. характера на причинената в резултат на престъплението вреда (смърт на лице, тежест на увреждането, развратни действия или сексуално посегателство, наличие на признаци на трафик на хора или установено заразяване с ХИВ, хепатит В или хепатит С);
6. датата на експертното становище, номера на документа и лицето, провело експертното разследване;
7. броя на признатите за жертви лица в същото наказателно производство, касаещо смъртта на дадено лице, и информацията за такива лица.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Не сте длъжен/на да потърсите обезщетение от извършителя отначало. Предоставянето на обезщетение от държавата не засяга правото на жертвата да претендира за обезщетение в рамките на наказателното производство, като подаде искане за обезщетение за увреждането във всяка фаза на наказателното производство до започване на разглеждането на делото в първоинстанционния съд, както и в рамките на гражданското производство, като предяви иск пред съда, ако смята, че не е била изцяло обезщетена.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Имате право на обезщетение от държавата, ако извършителят или негов съучастник не са установени или ако не са подведени под наказателна отговорност.

Трябва да предявите иска за обезщетение от държавата, като добавите справка от лицето, ръководещо производството (полицията), заедно с необходимата информация.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Искането за обезщетение от държавата трябва да бъде подадено до администрацията на съдилищата в срок от една година от датата, на която сте признат/а за жертва или на която сте се запознали с фактите, които ви дават право да поискате това обезщетение.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

Обезщетението от държавата обхваща неимуществените вреди, физическото страдание или имуществените вреди, произтичащи от престъпление, без да се прави разлика между вида на причинените вреди, за които се изплаща обезщетението от държавата. Размерът на обезщетението, което следва да се изплати от държавата, е определен в [Закона за обезщетението от държавата на жертвите](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) с оглед на последиците, произтичащи от престъплението.

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

Обезщетението от държавата се изплаща като еднократно плащане, което се превежда по сметката на платежната институция, посочена в иска.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми досие или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Квалификацията на престъплението може да повлияе на размера на обезщетението от държавата; например ако престъплението е извършено в състояние на силна психическа възбуда, при нарушаване на необходимите граници на самозащита или поради условията за задържане на дадено лице. В тези случаи размерът на обезщетението от държавата с оглед на последиците от престъплението се намалява с 50 %.

Ако администрацията на съдилищата не получи исканата информация в срок от 15 дни, тя може да реши да откаже да плати обезщетение от държавата. В този случай решението за отказ да се плати обезщетение от държавата не ви възпрепятства да предявите иск пред администрацията на съдилищата за обезщетение съгласно процедурите за искане на такова.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Финансовото ви положение не влияе върху шансовете ви да получите обезщетение от държавата и/или сумата на обезщетението.

Ако сте получили от извършителя или от друго лице от негово име обезщетение за вреди, причинени ви в резултат на престъплението, размерът на обезщетението от държавата се намалява с вече получената сума за обезщетение.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

В [Закона за обезщетението от държавата на жертвите на престъпления](#) се определят други критерии, които могат да повлияят върху шансовете ви да получите обезщетение и/или върху размера на обезщетението. Например:

- ако в резултат на извършено престъпление произтичат едновременно няколко последици, обезщетение от държавата се изплаща в съответствие с най-тежките последици от престъплението;
- ако в резултат на престъпление е настъпила смъртта на лице и няколко лица са признати за жертви в наказателното производство, обезщетението от държавата по отношение на тези жертви се изплаща пропорционално на техния брой;
- ако след изплащането на обезщетението лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съдът), е признал за жертва друго лице в рамките на същото наказателно производство във връзка със смъртта на лице, произтичаща от престъпление, обезщетението от държавата се изплаща в същия размер, в който е било изплатено на жертвата или жертвите.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

Максималният размер на обезщетението от държавата, което може да бъде изплатено на една жертва на престъпление, е пет пъти минималната месечна работна заплата, определена в Република Латвия. Размерът на обезщетението от държавата, което следва да бъде изплатено, се изчислява с оглед на размера на минималната месечна работна заплата към момента на признаване на лицето за жертва.

Компенсацията се изплаща:

- ако дадено лице е починало — изцяло (100 %);
- ако жертвата е претърпяла тежка телесна повреда, престъплението се класифицира като изнасилване или сексуално насилие, малолетно или непълнолетно лице е било подложено на неприлично или сексуално насилие или жертвата е жертва на трафик на хора — в размер на 90 %;
- ако жертвата, която е малолетно или непълнолетно лице, претърпи умерени телесни увреждания или е заразена с човешки имунодефицитен вирус, хепатит В или С — в размер на 70 %.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

Максималният размер на обезщетението от държавата е пет пъти минималната месечна работна заплата, определена в Република Латвия, а минималният размер на обезщетението от държавата е 50 % от максималния размер на обезщетението от държавата. Когато се променя размерът на минималната

месечна работна заплата, се променя и размерът на обезщетението от държавата.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли някакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Не е необходимо да посочвате сумата в исковия формуляр за държавно обезщетение, тъй като [Законът за обезщетението от държавата на жертвите на престъпления](#) определя размера на обезщетението от държавата.

Ако получа обезщетение за нанесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, платено от институцията/органа?

Обезщетението, което можете да получите от други източници (например работодателя ви или частна застрахователна схема), не се приспада от размера на обезщетението от държавата.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Можете да получите авансово плащане от обезщетението от държавата.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след основното решение?

Ако сте получили обезщетение от държавата и с окончателното решение се постановява, че последиците за вас от престъплението са били много по-тежки, можете да получите разликата между изплатената сума от обезщетението от държавата и подлежащата на изплащане сума.

Какви съпътстващи документи трябва да приложи към иска си?

Ако към момента на претендиране на обезщетение от държавата все още не е постановено окончателно решение в рамките на наказателното производство, към искането за обезщетение от държавата следва да се добави справка от лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съда), в която да се посочва следното:

1. времето и мястото на извършване на престъплението;
2. квалификацията на престъплението, вида на вината на извършителя, установена към момента на отправяне на справката, датата на образуване на наказателното производство и референтния номер на наказателното дело;
3. информация за лицето, признато за жертва в наказателното производство;
4. информация за лицето, признато за представител на жертвата в наказателното производство;
5. характера на причинената в резултат на престъплението вреда (смърт на лице, тежест на увреждането, развратни действия или сексуално посегателство, наличие на признаци на трафик на хора или установено заразяване с ХИВ, хепатит В или хепатит С);
6. датата на експертното становище, номера на документа и лицето, провело експертното разследване;
7. броя на признатите за жертви лица в същото наказателно производство, касаещо смъртта на дадено лице, и информацията за такива лица.

Ако наказателното производство е приключило към момента на подаване на искането за обезщетение от

държавата, към искането за обезщетение от държавата следва да добавите окончателното решение на лицето, ръководещо производството, и заповедта за изпълнение, ако обезщетението за причинени вреди, присъдено с окончателното решение, не е било изплатено или е било изплатено само частично.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на исковата молба?

Процедурата по разглеждане на искове за обезщетение от държавата е безплатна.

Кой орган взема решение по исковете за обезщетение (при национални случаи)?

Решението за плащане или неплащане на обезщетение от държавата се взема от администрацията на съдилищата.

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

За да получите обезщетение от държавата, трябва да изпратите съответния иск до администрацията на съдилищата (*Tiesu administrācija*) на адрес: Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010.

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

Вашето присъствие по време на процеса на разглеждане на иска за обезщетение от държавата и вземането на решение дали то да бъде изплатено не е необходимо.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

Администрацията на съдилищата решава дали да изплати обезщетение от държавата или не в срок от един месец от получаването на иска за обезщетение и изпраща решението на адреса, посочен в иска.

Ако администрацията се нуждае от допълнителна информация от вас или от лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата, съда), срокът за вземане на решение се спира до получаването на цялата необходима информация.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

Можете да обжалвате решението на администрацията на съдилищата относно плащането или неплащането на обезщетение от държавата в срок от един месец от влизането му в сила, като подадете до тази администрация съответната молба, която ще бъде препратена до Министерството на правосъдието.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя иска?

Можете да намерите [формуляра за иск за обезщетение от държавата](#) (*Valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapa*) и информация за това как да го попълните:

- на портала <http://www.latvija.lv>;
- на уебсайта на администрацията на съдилищата <http://www.jpa.gov.lv> в раздел „Услуги“;
- в седалището на администрацията на адрес Antonijas iela 6, Рига ([информация за работното време](#));

- от лицето, ръководещо производството (полицията, прокуратурата или съда);
- чрез обаждане на безплатна линия за информация 80001801 (в рамките на работното време).

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

Можете да се обадите на безплатния горещ телефон 116006 — „Гореща телефонна линия за жертвите на престъпления“, всеки ден от 12:00 до 22:00 часа, за да получите:

- емоционална и психологическа подкрепа за жертвите на престъпления;
- информация за процесуалните права на жертвите (например правата в рамките на наказателното производство, правата на обезщетение за причинени вреди, обезщетение от държавата и т.н.), достъпните услуги и съществуващите услуги за оказване на подкрепа на жертвите.

Можете също да използвате уебсайта <http://www.cietusajiem.lv>.

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

Не се нуждаете от правна помощ, за да поискате обезщетение от държавата. Администрацията на съдилищата предоставя необходимата помощ за процеса на претендиране на обезщетение от държавата.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

Сдружението „Skalbes“ (*Biedrība “Skalbes”*) предлага безплатна телефонна линия 116006 — „Гореща телефонна линия за жертвите на престъпления“ (всеки ден от 12:00 до 22:00 часа), като предоставя емоционална и психологическа подкрепа на жертвите на престъпления, информация за процесуалните права на жертвите (например правата в рамките на наказателното производство, правата на обезщетение за причинени вреди, обезщетение от държавата и т.н.), достъпните услуги и съществуващите услуги за оказване на подкрепа на жертвите.

■ Последна актуализация: 16/10/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.